

Realizări, provocări și rezultate importante ale anului 2019

Elemente principale din Raportul anual al directorului

Această sinteză oferă o selecție a activităților-cheie din 2019, însă nu reprezintă în niciun caz întreaga serie de realizări ale ECDC din anul respectiv. Versiunea integrală a Raportului anual cuprinde prezentarea detaliată a gamei de activități a ECDC, a structurilor sale organizaționale și administrative, precum și a planului său de activitate.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2019>

Mod de citare recomandat:

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor. Realizări, provocări și rezultate importante ale anului 2019: Elemente principale din Raportul anual al directorului. Stockholm: ECDC; 2020.

ISBN 978-92-9498-481-4 (PDF)

ISSN 2529-6132 (PDF)

doi 10.2900/118029 (PDF)

Număr catalog TQ-AX-20-001-RO-N (PDF)

© Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor, 2020.

Toate imaginile © ECDC, cu excepția (cc) Creative Commons attribution non commercial (CC BY-NC 4.0), licență prin intermediul următorilor utilizatori Flickr.com: NIAID (pagina 6); Pandiyan V (pagina 8, sus); Luke Dennison (pagina 8, jos); Departamentul de Agricultură din Oregon (pagina 10, sus); Alexandra E. Rust (pagina 10, jos); Anders Pearson (pagina 16, sus); Nicolas Nova (pagina 24/25).

Se autorizează reproducerea cu condiția menționării sursei.

Fotografiile utilizate în această publicație în temeiul drepturilor de autor nu pot fi utilizate fără permisiunea expresă a titularului drepturilor de autor decât în scopul acestei publicații.

Realizări, provocări și rezultate importante ale anului 2019

Elemente principale din Raportul anual al directorului

Cuprins

Cuvânt înainte	3
Introducere	3
ECDC – Agenția europeană pentru sănătate publică	5
O abordare europeană cu privire la supravegherea bolilor	5
Programele ECDC privind bolile: date pentru activități de pregătire, prevenire și răspuns	5
Amenințarea pe care o reprezintă rezistența la antimicrobiene	7
Prioritățile anului 2019: Ebola, Zika și Lyme	9
Epidemiile cu transmitere prin alimente necesită un răspuns european	11
În creștere constantă din 2010: sifilisul	13
Vaccinați-vă!	15
TBC-ul, prevalență și prevenire	17
Vaccinurile dau rezultate	19
Mai multe date, obținute mai repede și pentru mai multe boli	21
Supravegherea bolilor	21
Informații despre epidemii	21
Pregătire	23
Răspuns	23
Consiliere științifică	23
Microbiologie	25
ECDC și comunitatea europeană în domeniul sănătății publice	27
Formare în domeniul sănătății publice	27
Comunicare în domeniul sănătății publice	28
ECDC în cifre	29

Cuvânt înainte din partea președintelui Consiliului de administrație

O realizare majoră a Consiliului de administrație în 2019 a fost finalizarea celei de-a treia evaluări externe independente a Centrului. Evaluarea a evidențiat progresele înregistrate în ultimii cinci ani: Potrivit raportului final, ECDC „a sprijinit cu succes domeniile prioritare ale politicilor UE și naționale și a demonstrat capacitatea de a se adapta cu succes la evoluțiile politicilor, confirmând relevanța activităților sale”.

De asemenea, Consiliul de administrație a discutat strategia pe termen lung a ECDC 2021-2023, care urmează a fi aprobată în cursul acestui an.

În 2019, ECDC a continuat să ofere sprijin științific și operațional statelor membre și Comisiei Europene prin:

- furnizarea a 24 de evaluări rapide ale riscurilor și modernizarea proceselor și sistemelor sale de supraveghere;
- acordarea de asistență tehnică Comisiei Europene în procesul de punere în aplicare a Deciziei nr. 1082/2013/UE privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate; în acest context, ECDC a actualizat și sistemul de alertă precoce și răspuns rapid;
- trimiterea unei echipe de intervenție în Mozambic pentru sprijinirea eforturilor de control asupra epidemiei de holeră; o altă echipă a mers în Republica Democrată Congo ca răspuns la focarul de Ebola.

Într-un moment în care lumea se confruntă cu o pandemie fără egal, Comisia Europeană și ECDC joacă rolul crucial de a oferi factorilor de decizie date fiabile și opțiuni fezabile de atenuare în vederea unui răspuns european la pandemia de COVID-19.

Ultimii 15 ani au demonstrat capacitatea crescândă a ECDC de a stabili standarde și metode armonizate și bazate pe dovezi, care să fie utilizate în întreaga Europă. Eforturile continue ale Centrului în materie de epidemiologie, de supraveghere a bolilor, de prevenire a bolilor transmisibile și de promovare a vaccinării au contribuit semnificativ la sănătatea publică europeană. Într-un moment în care lumea se confruntă cu o pandemie fără egal, ECDC joacă un rol și mai important, acela de furniza factorilor de decizie date fiabile, evaluări cuprinzătoare ale riscurilor, opțiuni de atenuare și îndrumări practice în vederea unui răspuns european optim la pandemia de COVID-19.

Dr. Anni-Riitta Virolainen-Julkunen
Președinte al Consiliului de administrație al ECDC
26 februarie 2020

Sus: Clădirea ECDC din Solna, Suedia

Jos: Vytenis Andriukaitis, comisar pentru sănătate și siguranță alimentară, și Andrea Ammon, director ECDC, adresându-se personalului ECDC la 15 martie 2019

Cuvânt introductiv din partea directorului

Anul 2019 a fost marcat de numeroase schimbări, dintre care multe ne vor modela activitatea în anii următori:

- Consiliul de administrație a discutat o nouă strategie pe termen lung (2021-2027).
- A treia evaluare externă a Centrului pentru perioada 2013-2017 a fost, în ansamblu, foarte pozitivă în ceea ce privește activitatea ECDC și valoarea adăugată pe care aceasta o oferă statelor membre.
- În cadrul inițiativei *Next Generation ECDC* (ECDC de nouă generație) a fost implementată noua structură organizațională a Centrului, în ianuarie 2020; aceasta va asigura o colaborare internă eficientă.
- Au început lucrările la două programe noi: *E-sănătate și tehnologii digitale* și *Previziuni*. Primele seturi de date despre e-sănătate au fost deja colectate.

ECDC a continuat să sprijine statele membre și instituțiile europene cu privire la bolile transmisibile: am răspuns la 34 de cereri din partea Comisiei și a Parlamentului European și am publicat peste 200 de documente științifice pe site-ul ECDC.

Printre proiectele majore din 2019 s-au numărat restructurarea sistemelor de supraveghere ale ECDC, externalizarea tehnologiei informaționale a Centrului, reproiectarea sistemului de alertă precoce și răspuns rapid și îmbunătățirea accesului la secvențierea întregului genom pentru toate statele membre.

Din septembrie 2018 până în februarie 2020, ECDC a prezidat Rețeaua agențiilor UE, ceea ce a oferit o ocazie excelentă de a câștiga mai multă vizibilitate, de a ne implica în schimburi strategice cu alte agenții și de a ne armoniza procesele, cu beneficii concrete pentru activitatea noastră de zi cu zi.

Aș dori să mulțumesc întregului personal al ECDC pentru activitatea lor excelentă. Le sunt recunoscătoare și numeroșilor noștri parteneri din statele membre, precum și Comisiei Europene, care ne susțin neîncetat în activitatea noastră.

Dr. Andrea Ammon
Director al ECDC
26 februarie 2020

ECDC – Agenția europeană pentru sănătate publică

Înființat în 2005 cu sediul la Stockholm, în Suedia, Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) face parte dintr-o rețea de agenții ale Uniunii Europene care, prin sarcinile tehnice și științifice pe care le îndeplinesc, ajută instituțiile UE să ia decizii și să pună în aplicare politici. Agențiile UE sunt organisme descentralizate care se regăsesc în aproape toate statele membre ale UE.

Domeniul de aplicare al mandatului ECDC cuprinde supravegherea a aproape 60 de boli infecțioase, de la SIDA/HIV la zoonoze rare. De asemenea, promovăm vaccinarea, identificăm comportamente relevante pentru sănătate și asigurăm calitatea activităților de laborator în toată Europa, formăm epidemiologi în domeniul sănătății publice din întreaga Europă și informăm publicul cu privire la toate aspectele legate de bolile infecțioase.

La sfârșitul anului 2019, ECDC avea 268 de membri de personal statutar implicați în supravegherea bolilor, depistarea focarelor epidemice, consiliere științifică, tehnologia informației, comunicare și administrație.

O abordare europeană cu privire la supravegherea bolilor

ECDC gestionează și menține trei sisteme principale de monitorizare a bolilor infecțioase la nivelul Europei. Fiecare sistem vizează un domeniu de control al bolilor: SAPR (alerte de detectare a amenințărilor, alerte pentru

amenințări), EPIS (informații privind epidemiile) și TESSy (supravegherea bolilor și statistici).

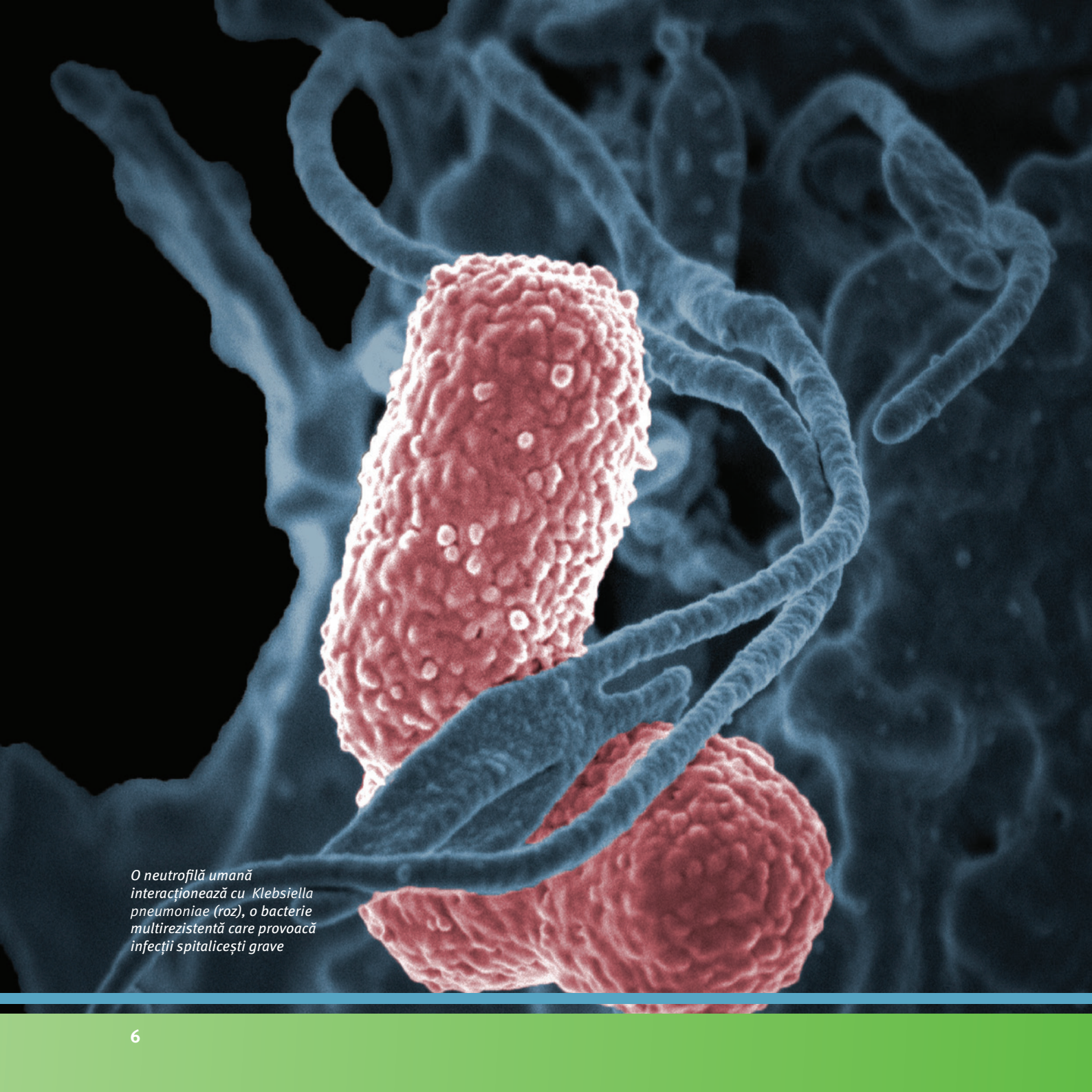
- Sistemul de alertă precoce și răspuns rapid (SAPR), care a fost reproiectat complet în 2018-2019, este un sistem confidențial care permite statelor membre și Comisiei Europene să facă schimb de informații despre evenimente legate de sănătate și care pot avea impact la nivelul UE și să coordoneze măsurile de răspuns menite să protejeze sănătatea publică.
- Sistemul de informații privind epidemiile (EPIS) este o platformă de comunicare online securizată care permite schimbul de informații epidemiologice între oamenii de știință și experții din domeniul sănătății publice.
- Sistemul european de supraveghere (TESSy) este un sistem de baze de date la scară mare care cuprinde date despre boli. Țările din UE/SEE raportează periodic în sistemul TESSy datele naționale privind bolile infecțioase. Pe baza acestor date, vizitorii atlasului online de supraveghere a bolilor infecțioase al ECDC pot să genereze rapoarte de supraveghere actualizate și hărți interactive.

În plus, ECDC sprijină activitatea Comisiei Europene și a statelor membre din Comitetul pentru securitate sanitară al UE, care funcționează în calitate de grup consultativ pentru securitatea sanitară la nivel european.

Stânga sus: Agențiile UE joacă un rol esențial în asigurarea siguranței și a stării de bine a cetățenilor. ECDC a prezidat Rețeaua agențiilor UE pe parcursul anului 2019.

Dreapta sus: Un grup de lucru al ECDC se reunește în una din noile săli de conferință

Jos: Reuniunea zilnică în jurul mesei rotunde este găzduită de echipa de informații privind epidemiile

*O neutrofilă umană
interacționează cu Klebsiella
pneumoniae (roz), o bacterie
multirezistentă care provoacă
infecții spitalicești grave*

Programele ECDC privind bolile: date pentru pregătire, prevenire și răspuns

Având la dispoziție date despre aproape 60 de boli și teme privind sănătatea din toate statele membre ale UE, oamenii de știință din cadrul ECDC pot alcătui o imagine detaliată a situației epidemiologice actuale (precum și a celei istorice) din Europa. Centrul monitorizează

tendențele de manifestare a bolilor și propune măsuri pentru prevenirea acestora, precum și a focarelor. Activitatea desfășurată de ECDC în legătură cu bolile este descrisă sub titlul „Programe privind bolile”.

Amenințarea reprezentată de rezistența la antimicrobiene

Rezistența la antimicrobiene și infecțiile asociate asistenței medicale (programul ARHAI). În 2019, ECDC a realizat mai multe evaluări rapide ale riscurilor referitoare la focarele de enterobacterii rezistente la carbapeneme – un grup de antimicrobiene de ultimă linie –, care reprezintă o amenințare transfrontalieră demonstrată (sau cel puțin potențială) pentru sănătate. În privința mai multora dintre aceste focare, analiza secvențierii întregului genom (WGS) la culturile izolate a fost esențială pentru stabilirea unei legături genomice între cazuri.

În 2019, ECDC a lansat Rețeaua europeană de supraveghere a genelor de rezistență la antimicrobiene, sau pe scurt EURGen-Net, o rețea pentru supravegherea bazată pe WGS a bacteriilor multirezistente de importanță pentru sănătatea publică. Rețeaua este formată din laboratoarele de referință naționale (sau echivalentele acestora) din 37 de țări europene (toate statele membre ale UE, Islanda, Norvegia, precum și Bosnia și Herțegovina, Kosovo*, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Turcia și Regatul Unit). Obiectivele constau în determinarea distribuției geografice și a dinamicii populației de clone bacteriene multirezistente și a elementelor de rezistență transmisibile, astfel încât să poată fi documentate evaluările riscurilor și politicile de prevenire și control, precum și sprijinirea țărilor în procesul de consolidare a

capacităților tehnice proprii de a realiza supravegherea bazată pe WGS a bacteriilor multirezistente cu potențial epidemic.

ECDC a susținut o conferință pe tema RAM în București, la 1 martie 2019, în timpul președinției române a UE. ECDC a desfășurat un exercițiu de simulare pentru a explora, într-un cadru de asistență medicală, răspunsul coordonat al statelor membre și al UE față de apariția unei noi tulpini de bacterie, greu de tratat, deosebit de rezistentă la medicamente. De asemenea, ECDC a publicat, împreună cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), o notă de informare despre „Rezistența la antimicrobiene - combaterea poverii acesteia în Uniunea Europeană”. La 18 noiembrie, coroborat cu Săptămâna Mondială de Sensibilizare cu privire la Utilizarea Antibioticelor organizată de OMS (18-24 noiembrie 2019), ECDC a organizat cea de-a 12-a Zi Europeană de Sensibilizare cu privire la Utilizarea Antibioticelor, subliniind din nou importanța utilizării cu prudență a antibioticelor.

** Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este în conformitate cu RCONU 1244 și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.*

Prioritățile anului 2019:

Ebola, Zika și Lyme

Boli emergente și cu transmitere prin vectori (programul EVD). ECDC a monitorizat îndeaproape a zecea epidemie de Ebola, o boală virală, în Republica Democrată Congo (RDC). Epidemia din 2018 a fost cea mai mare epidemie de Ebola din istoria țării și a doua ca mărime înregistrată vreodată la nivel mondial. Când epidemia s-a extins semnificativ, ECDC a lansat – în decurs de câteva săptămâni – cinci actualizări ale evaluării sale rapide a riscurilor. Începând din octombrie, ECDC a angajat mai mulți experți în RDC pentru a sprijini Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene.

Centrul a monitorizat prima transmitere autohtonă a virusului Zika detectată în Europa, care a avut loc în Franța în august 2019, și a efectuat o evaluare rapidă a riscurilor. Din fericire, investigațiile autorităților franceze au arătat că virusul nu s-a răspândit mai departe. ECDC a realizat, de asemenea, evaluări rapide ale riscurilor cu privire la un focar de febră Rift Valley în Mayotte (un teritoriu francez de peste mări) și cu privire la cazurile autohtone de febră denga din Spania și din Franța.

Centrul a analizat datele de supraveghere din 2018 privind neuroborelioza Lyme. Un grup de experți externi a evaluat cerințele de punere în aplicare a unei rezoluții a Parlamentului European din 2018 privind boala Lyme și a furnizat informații cu privire la modul în care pot fi sprijinite activitățile de supraveghere și raportare a bolii Lyme în statele membre. Într-un proiect conex al ECDC privind supravegherea și raportarea bolii Lyme în statele membre, Centrul folosește anchete și consultări individuale în statele membre, care sunt întreprinse de consultanți externi. Consultanții vor identifica măsurile

care vor trebui luate pentru punerea în aplicare a rezoluției Parlamentului European și vor furniza date științifice actualizate Comisiei Europene, Parlamentului European și statelor membre. Rapoartele de performanță pentru acest proiect sunt așteptate până la sfârșitul anului 2020.

ECDC publică în mod regulat, pe site-ul său, hărți de distribuție europeană a vectorilor pentru țânțari, căpușe și muște de nisip. De asemenea, Centrul a continuat să monitorizeze răspândirea virusului West Nile și a perfecționat un instrument de modelare pentru a ajuta țările să anticipeze activitatea virusului West Nile și să compare diferite strategii de control al vectorilor.

ECDC a întreprins evaluări de calitate externe pentru ortopoxvirusuri prin intermediul EVD-LabNet, o rețea de laboratoare, cu scopul de a evalua capacitatea laboratoarelor de a depista și de a identifica în mod corect aceste virusuri.

În octombrie, Centrul a organizat reuniunea anuală a rețelei de puncte focale naționale pentru boli emergente și transmise de vectori.

Stânga sus: ECDC monitorizează populațiile europene de țânțari

Jos: Un avion sponsorizat de DG ECHO, Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene

*Sus: Unitate de
prelucrare a alimentelor
Jos: Descoperind
misterele bacteriologice
ale produselor avicole.
Micile pete negre sunt
colonii de Salmonella*

Epidemiile cu transmitere prin alimente necesită un răspuns european

Boli cu transmitere prin alimente și cu transmitere hidrică și zoonoze (programul FWD). În 2019, ECDC și EFSA au publicat împreună două rapoarte importante: *Raportul UE „O singură sănătate” 2018 privind zoonoza și Raportul anual privind rezistența la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și indicatoare de la om, animale și alimente*. Analiza datelor colectate a arătat că numărul de cazuri confirmate de campilobacterioză și salmoneloză la om în UE a fost stabil între 2014 și 2018.

Infecțiile cu *Escherichia coli* producătoare ale toxinei Shiga (STEC) la om au reprezentat a treia zoonoză cel mai frecvent raportată în UE; numărul cazurilor de STEC a crescut în perioada 2014-2018. Conform raportului privind rezistența la antimicrobiene (pe baza datelor din 2017), bacteriile *campilobacter* prezintă un nivel atât de ridicat de rezistență la fluorochinolone (cum ar fi ciprofloxacina) în unele țări, încât aceste antimicrobiene nu mai sunt eficiente în tratamentul campilobacteriozei severe.

Interogările urgente (IU) sunt cereri lansate de țările participante sau de ECDC pentru a evalua dimensiunea multinațională a evenimentelor care au loc la nivel național. Acestea sunt lansate și coordonate prin intermediul platformei EPIS-FWD. În 2019 au fost inițiate 88 de IU de către 23 de țări participante, iar una dintre ele a fost lansată de ECDC. Interogările în cauză au fost legate de

salmoneloză (39 de interogări), de listerioză (20), de infecția cu *Escherichia coli* producătoare de verocitotoxine (VTEC) (11) și de hepatită A (8). În medie, o singură IU a primit răspunsuri de la unsprezece țări; 31 de țări au răspuns la cel puțin o IU.

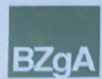
Cooperarea cu EFSA a fost consolidată prin introducerea de teleconferințe săptămânale în scopul monitorizării evoluției evenimentelor transnaționale cu transmitere prin alimente și pentru a planifica realizarea de evaluări ale riscurilor în domeniul sănătății publice. ECDC și EFSA publică în comun evaluări rapide ale focarelor. În 2019, ECDC a publicat trei evaluări rapide de focare împreună cu EFSA: două cu privire la epidemii multinaționale de listerioză și una cu privire la *Salmonella* Agona legată de preparatele pentru sugari. Focarele de listerioză au avut legătură cu produse din pește afumat la rece și cu produse din carne feliată gata pentru consum. Comunicarea mai rapidă către responsabilii cu gestionarea riscurilor se asigură prin rezumate de notificare comune ECDC-EFSA, care sunt puse la dispoziția tuturor punctelor de contact relevante.

Juckt's im Schritt?

Lass dich auf sexuell
übertragbare
Infektionen testen.

 liebesleben.de

Eine Aktion der Bundeszentrale für
gesundheitliche Aufklärung (BZgA) mit
Unterstützung des Fachverbandes
Aussenwerbung e. V., gefördert durch
die Bundesrepublik Deutschland.

Bundeszentrale
für
gesundheitliche
Aufklärung

FACHVERBAND
AUSSENWERBUNG E.V.

Panou în Leer, Germania: „Mâncărime între picioare? Fă-ți analizeze pentru infecțiile cu transmitere sexuală.” Este viața ta amoroasă. Protejeaz-o.

În creștere constantă din 2010: sifilisul

HIV, infecțiile cu transmitere sexuală și hepatita virală (programul HASH). ECDC a primit din partea comitetului de coordonare al rețelei sale pentru infecțiile cu transmitere sexuală solicitarea de a evalua tendințele epidemiologice ale sifilisului și de a propune opțiuni de răspuns adecvat la situația europeană cu privire la sifilis. Un raport bazat pe o analiză a literaturii de specialitate și o analiză sistematică publicată în 2019 ar putea reprezenta o dovadă privind faptul că ratele notificărilor din Europa au crescut permanent din 2010, mai accelerat în ultimii ani, în special în rândul bărbaților care fac sex cu bărbați. Raportul a propus o serie de acțiuni bazate pe dovezi pentru atenuarea epidemiei de sifilis.

Centrul a publicat un protocol de anchetă standardizată pentru estimările naționale ale prevalenței hepatitei C. În prezent, se află în prima fază un proiect cu durata de patru ani care va ajuta statele membre să efectueze anchete naționale privind prevalența. Când va fi finalizat, va ajuta țările să evalueze adevărata povară a bolii în rândul populației lor.

ECDC a lucrat în strânsă colaborare cu UNAIDS pentru a elabora un set de principii europene privind profilaxia pre-expunere pentru HIV (PrEP), axate pe prestarea de servicii PrEP și pe monitorizarea programelor naționale. Obiectivul este de a sprijini statele membre în punerea în aplicare și monitorizarea profilaxiei pre-expunere pentru HIV și de a furniza un instrument standardizat de monitorizare a PrEP în UE/SEE.

Împreună cu Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie, ECDC a început etapa de colectare a dovezilor pentru un ghid de prevenire a bolilor infecțioase pentru persoanele care își injectează droguri. Colectarea datelor va fi finalizată în 2020. Pentru 2021 este programat un document de orientare actualizat.

Vaccinați-vă!

Gripa și alte virusuri respiratorii (programul IRV). Gripa sezonieră generează o povară considerabilă asupra serviciilor medicale din Europa în fiecare iarnă, ducând la zeci de mii de decese în rândul persoanelor în vârstă. De asemenea, gripa zoonotică și alte virusuri respiratorii emergente amenință sănătatea publică în moduri noi și neașteptate. Este necesară o supraveghere virologică și epidemiologică intensă pentru orientarea programelor de vaccinare împotriva gripei sezoniere.

Printre exemplele de virusuri gripale zoonotice care prezintă motive de îngrijorare se numără gripa aviară A(H5N1) (din anii 1990), gripa aviară H5N8, H7N9, H7N7 și H10N8 și gripa porcină A(H1N1). Un exemplu de virus respirator non-gripal emergent îngrijorător este coronavirusul sindromului respirator din Orientul Mijlociu (MERS-CoV).

În luna martie, ECDC a organizat trei ateliere pe tema pregătirii pentru pandemie, cu referire la gripă, adresate tuturor țărilor UE/SEE, având ca scop analizarea orientărilor acestora în materie de pregătire și schimbul de experiență cu privire la planificarea pregătirii.

ECDC și Biroul regional pentru Europa al OMS au continuat supravegherea comună a gripei: pe parcursul sezonului gripal, pe www.flunewseurope.org se publică un buletin săptămânal pentru Europa privind gripa. Alte exemple de domenii de activitate comună sunt: estimarea poverii reprezentate de boală în cazul gripei, evaluarea gravității pandemiei de gripă și contribuții la procesul mondial de selecție a tulpinilor pentru vaccinurile antigripale. În decembrie, ECDC și Biroul regional pentru Europa al OMS au efectuat prima evaluare regională comună a situației privind gripa sezonieră pentru toate cele 53 de țări din regiunea europeană. Obiectivul a fost de a oferi o evaluare timpurie pentru a ajuta statele membre să-și pregătească sistemele de sănătate pentru sezonul gripal care urmează. De asemenea, ECDC a continuat finanțarea rețelei externe I-MOVE, care

oferă estimări ale eficacității vaccinului împotriva gripei sezoniere și produce date valoroase pentru compoziția următorului vaccin împotriva gripei sezoniere.

ECDC monitorizează virusurile gripei zoonotice și alte virusuri respiratorii emergente, în timp real, în virtutea atribuției sale de informare privind epidemiile. Ca și în anii anteriori, ECDC și Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară au publicat rapoarte trimestriale comune de evaluare a situației privind gripa aviară.

ECDC a continuat să coordoneze Rețeaua europeană pentru supravegherea gripei (EISN) și Rețeaua europeană de laboratoare de referință pentru gripa umană (ERLI-Net). ECDC a pregătit evaluarea externă semestrială a calității privind testarea în laborator a virusurilor gripale, care va fi finalizată în 2020.

În 2019, Centrul a pilotat cursuri on-line privind bioanaliza gripei. În cadrul cursurilor se demonstrează modul de utilizare și de analiză a secvențierii datelor.

La începutul lunii iunie, ECDC a organizat o reuniune de comunicare a punctelor focale naționale la Luxemburg, cu participarea Direcției Generale Sănătate și Siguranță Alimentară și a Biroului regional pentru Europa al OMS. În cursul reuniunii, statele membre au furnizat feedback cu privire la portalul dedicat vaccinării.

Angajații ECDC iau măsuri în vederea sezonului gripal. Ei își fac #FluShot (vaccinul antigripal) pentru că #VaccinesWork (vaccinurile dau rezultate). Nu mai e nevoie să spunem că toți sunt #proudtobeavaxxer (mândri că sunt pro-vaccin).

TBC-ul, prevalență și prevenire

Tuberculoza (programul TBC). Statele membre ale UE/SEE, țările candidate la aderarea la UE și țările vizate de politica europeană de vecinătate au profiluri epidemiologice diferite în ceea ce privește tuberculoza (TBC): cinci țări din estul și sud-estul Europei se confruntă cu o povară medie în privința tuberculozei (rezistente la medicamente), în timp ce țările din vestul Europei sunt în majoritate țări cu poveri reduse, având posibilitatea de a progresa către eradicarea TBC-ului. În mediile cu povară redusă, persoanele expuse riscului de TBC fac parte adesea din populațiile vulnerabile, greu accesibile. Tuberculoza migranților contribuie, de asemenea, la epidemiologia în cauză. În țările cu povară medie, TBC-ul este prezent mai adesea în cadrul populației generale.

A fost finalizat un proiect cu durata de trei ani care a cuprins studii de inventariere a TBC-ului. Obiectivul proiectului a fost evaluarea exhaustivității notificărilor de TBC în șase state membre (Croatia, Danemarca, Finlanda, Țările de Jos, Portugalia și Slovenia). Proiectul a arătat că, în aceste țări, gradul de exhaustivitate variază între 74 % și 100 %, motiv pentru care combinarea datelor din diferite surse (de exemplu, sisteme de supraveghere, spitale, laboratoare și baze de date privind asigurările) reprezintă o metodă viabilă de obținere a unei imagini mai exacte privind povara reală legată de TBC în aceste țări.

Cu ocazia Zilei Mondiale a Tuberculozei (24 martie), ECDC și Biroul regional pentru Europa al OMS au prezentat *Raportul anual comun privind supravegherea și monitorizarea tuberculozei în Europa* (pe baza datelor din 2017). Raportul a arătat că numărul de notificări de TBC continuă să scadă, dar rămâne la un nivel care nu este suficient pentru atingerea Țintelor stabilite în obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU.

În urma unui proiect de succes cu durata de trei ani care s-a axat pe cele cinci țări cu prioritate ridicată pentru TBC din Europa, s-au depus eforturi în vederea acordării unui sprijin similar tuturor statelor membre. Proiectul va consta în ateliere comune, activități de formare, vizite de schimb de experiență și consultanță acordată țărilor. Prima activitate este deja programată: un atelier privind screeningul pentru TBC al migranților va avea loc la Atena, în Grecia, în februarie 2020, cu 11 țări participante (Austria, Belgia, Croatia, Cipru, Germania, Grecia, Italia, Malta, Portugalia, Slovenia și Spania).

O reuniune privind supravegherea, desfășurată în comun cu OMS a avut loc la Haga în luna mai. Printre temele discutate s-a numărat îmbunătățirea supravegherii, a prevenirii și a controlului TBC. Reuniunea a fost urmată de atelierul de la Wolfheze, organizat în comun de OMS, Fundația olandeză pentru tuberculoză KNCV și ECDC. Atelierul s-a axat pe „Transpunerea în practică a angajamentelor reuniunii la nivel înalt a ONU privind tuberculoza”.

În iunie a avut loc o vizită comună cu OMS în Țările de Jos, cu scopul de a acorda consiliere cu privire la amplasarea și prioritizarea screeningului pentru infecția latentă cu tuberculoză la migranți. În timpul vizitei, experții au avut ocazia să ofere recomandări și cu privire la păstrarea cunoștințelor și a expertizei în materie de tuberculoză: cum își pot menține competențele profesioniștii din domeniul sănătății, cu toate că se confruntă cu un număr foarte mic de cazuri în țara lor?

Stânga: Metodă eficientă împotriva multor boli contagioase: deschideți fereastra și aerisiți!

presents:

The dangerous doctor who didn't want to go home

"I was contagious, but refused to go home."

This photo comic is part of a series that deals with low vaccination rates in healthcare workers.

As a healthcare worker you should keep in mind that about 80 per cent of seasonal flu deaths occur in people 65 years and older. Over half of all seasonal flu hospitalisations are in that age group.

As a healthcare worker, there's a lot you can do against the flu:
Get vaccinated each year, wash your hands, and stay home when sick.

ECDC și-a folosit contul de Twitter @ECDC_Flu pentru a promova videoclipuri, infografice și benzi fotografice destinate personalului medico-sanitar.

Fișierele sursă ale benzilor fotografice sunt într-un format ce poate fi personalizat și pot fi descărcate de pe site-ul ECDC.

Vaccinurile dau rezultate

Boli care pot fi prevenite prin vaccinare (programul VPD). Implementarea unor programe naționale de vaccinare eficiente în întreaga Europă reprezintă o poveste de succes în domeniul sănătății publice. Pentru a proteja sănătatea cetățenilor europeni, programele de vaccinare trebuie să fie continuate și extinse. ECDC sprijină Comisia și statele membre în eforturile de soluționare a provocărilor existente la nivelul UE în privința vaccinarilor și a bolilor care pot fi prevenite prin vaccinare.

ECDC a înființat o rețea de colaborare pentru a sprijini grupurile tehnice consultative naționale în materie de imunizare (NITAG) din statele membre. Acestea sunt comitete independente care evaluează dovezile științifice privind vaccinurile și imunizarea și furnizează recomandări consiliilor naționale pentru activități legate de vaccinare. Obiectivul este de a consolida și a îmbunătăți eficiența și eficacitatea evaluării dovezilor științifice în întreaga Europă. Înființată în 2018, rețeaua s-a reunit pentru prima dată în 2019 pentru a conveni asupra mandatului său; de asemenea, au avut loc și o serie de seminare organizate online. Un grup de lucru a analizat deja dovezile științifice în sprijinul vaccinarilor și al strategiilor de vaccinare, concentrându-se inițial pe vaccinurile antigripale în raport cu copiii și persoanele în vârstă.

Centrul a început să colecteze dovezi în vederea alcătuirii unui ghid pentru un program de vaccinare de bază al UE, luând în considerare recomandările OMS privind imunizarea de rutină. Unul dintre obiective este îmbunătățirea compatibilității programelor naționale și promovarea echității în ceea ce privește protecția sănătății pentru toți cetățenii. O propunere în acest sens va fi finalizată în 2020.

O versiune beta a noului portal european destinat informațiilor privind vaccinarea al ECDC a fost pusă la dispoziția statelor membre pentru consultare și testare

în luna decembrie. Lansarea publică oficială este programată pentru aprilie 2020. Portalul privind vaccinurile oferă informații obiective, transparente și actualizate cu privire la vaccinuri, la beneficiile vaccinării, la siguranța vaccinării și la procesul de farmacovigilență.

ECDC a început, de asemenea, un proiect privind îmbunătățirea colectării și a gestionării datelor despre acoperirea vaccinală în Europa.

În plus, ECDC a ajutat Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară să organizeze summitul mondial privind vaccinarea, care a avut loc la 12 septembrie 2019 la Bruxelles, sub auspiciile președintelui Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker și al directorului general al OMS, Tedros Adhanom Ghebreyesus. ECDC a făcut parte din comitetul de program al summitului, iar dr. Andrea Ammon, directorul ECDC, a participat la o discuție pe tema reticenței față de vaccinare.

ECDC și-a continuat colaborarea cu Acțiunea comună privind vaccinarea, cofinanțată de CHAFEA (Agenția Executivă pentru Consumatori, Sănătate, Agricultură și Alimente) și de 17 state membre ale UE. Scopul principal al acțiunii comune este de a crește acoperirea vaccinală în UE prin instituirea unor mecanisme de colaborare la nivelul UE.

Cu peste 34 000 de utilizatori în 2019 (26 500 în 2018) și peste 180 000 de pagini vizualizate (160 000 în 2018), programatorul de vaccinuri al UE a fost una dintre funcționalitățile cele mai apreciate ale portalului web al ECDC în 2019.

Supravegherea bolilor este o chestiune de interes mondial: vizitatori ai Centrului pentru Controlul Bolilor din Africa discută despre probleme de sănătate publică la centrul pentru operațiuni de urgență al ECDC

Mai multe date, mai repede și pentru mai multe boli

Supravegherea bolilor

Pentru prima dată de când există, ECDC a reușit să publice 75 % din datele de supraveghere colectate cu privire la bolile și agenții patogeni raportabili în UE în termen de trei luni de la închiderea colectării datelor. Datele sunt publicate și vizualizate online în *Atlasul de supraveghere a bolilor infecțioase*. Acest lucru asigură disponibilitatea mult mai rapidă a datelor de supraveghere ale ECDC, astfel încât experții și factorii de decizie de la nivelul UE și din statele membre le pot utiliza mai curând. De altfel, publicarea a 75 % din volumul total al datelor în termen de trei luni îndeplinește și unul dintre indicatorii interni de performanță ai ECDC.

Atlasul de supraveghere cuprinde 58 de boli și probleme de sănătate, precum și indicatori ai calității datelor. În 2019, acesta a fost accesat de peste 25 000 de utilizatori, care au consultat aproape 90 000 de pagini. În funcție de boală, seturile de date sunt disponibile în format săptămânal, lunar sau anual.

Informații despre epidemii

În 2019, ECDC a depistat 306 evenimente (2018: 377) care îndeplineau criteriile unei amenințări la adresa sănătății publice, astfel cum sunt definite în criteriile sistemului de alertă precoce și răspuns rapid al UE. Cincizeci și opt dintre amenințările detectate au condus la monitorizarea unei amenințări noi (2018: 71). Din numărul total de evenimente, 192 (62 %) au provenit din UE (2018: 62 %). Au fost postate optzeci și unu de

mesaje SAPR și 153 de comentarii (2018: 104 mesaje SAPR, 139 de comentarii). Șapte mesaje SAPR au fost clasificate ca „notificări de alertă”, iar 74 ca „alte informații”; 11 dintre ele au dus la inițierea unei noi evaluări a amenințărilor în cadrul Threat Tracking Tool (TTT - instrumentul de monitorizare a amenințărilor).

Pregătire

Consolidarea capacității și planificarea continuă a pregătirii și a răspunsului, inclusiv identificarea deficiențelor existente în ceea ce privește capacitatea de pregătire, sunt elemente esențiale ale răspunsului european la epidemii majore și la alte amenințări transfrontaliere grave pentru sănătate. Amenințările recente pe plan internațional au arătat importanța dovezilor științifice fiabile pentru toate aspectele pregătirii.

În domeniul pregătirii la nivel comunitar, ECDC a finalizat un proiect de trei ani care a vizat explorarea modului în care comunitățile, de exemplu comunitățile locale sau asociațiile cetățenești, interacționează cu instituțiile responsabile cu pregătirea și răspunsul în timpul unor urgențe în domeniul sănătății publice.

De asemenea, ECDC a oferit Comisiei Europene asistență tehnică pentru punerea în aplicare a articolului 4 din Decizia nr. 1082/2013/UE privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate. ECDC a făcut parte dintr-un grup de lucru care a revizuit ancheta trienală privind pregătirea la nivel național. În martie, toate țările au participat la ateliere de lucru privind pregătirea pentru pandemia de gripă, cu scopul de a discuta despre actualizarea planurilor naționale de pregătire pentru pandemie.

Sus: Prezentare privind instrumentul de autoevaluare a pregătirii pentru situații de urgență în domeniul sănătății - HEPSA

Jos: În octombrie, ECDC a găzduit cea de-a 34-a reuniune a Comitetului consultativ în materie de TIC al agențiilor UE

În octombrie, ECDC a organizat un exercițiu de simulare în Grecia. Scenariul s-a bazat pe eliberarea intenționată de agenți patogeni. La exercițiu au participat douăzeci și șapte de țări, pentru a-și evalua gradul de conștientizare a riscului biologic și pentru a-și evalua pregătirea pentru evenimente bioteroriste și de biosecuritate.

Centrul a finalizat o analiză a literaturii de specialitate cu privire la modul în care sunt utilizate cunoștințele experților în procesul decizional în timpul răspunsului la situații de urgență. Concluziile au fost discutate la o reuniune de experți, iar planurile pentru activități de teren suplimentare care să se desfășoare în 2020 au fost finalizate.

În luna mai, ECDC a organizat reuniunea sa anuală cu punctele focale, pe teme de pregătire și răspuns. În septembrie a avut loc în Slovenia un atelier de instruire privind comunicarea riscurilor și coordonarea crizelor. În decembrie s-a organizat o reuniune a experților cu privire la indicatorii pentru pregătire în domeniul sănătății publice.

Răspuns

Evaluările rapide ale riscurilor sprijină statele membre și Comisia Europeană în eforturile lor de pregătire, furnizând un rezumat cu privire la amenințarea respectivă, oferind o evaluare a riscului reprezentat de aceasta și sintetizând informațiile pertinente cu privire la măsurile de răspuns și de atenuare disponibile.

În 2019, Centrul a realizat 24 de evaluări rapide ale riscurilor, dintre care trei au fost evaluări rapide de focare, care au fost realizate împreună cu Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară. Printre amenințările analizate s-au numărat enterobacteriile rezistente la carbapeneme, Ebola în Republica Democrată Congo, denga, listerioza și boala virusului Zika.

De asemenea, ECDC a publicat 10 actualizări epidemiologice care au oferit informații actualizate privind focare în evoluție sau despre amenințări la adresa sănătății publice. Actualizările epidemiologice conțin de obicei numărul de cazuri, distribuția temporală și geografică,

distribuția în funcție de vârstă și de sex, informații despre factorii de risc identificați sau potențiali și o evaluare a riscurilor. În 2019, actualizările epidemiologice au vizat focarul de Ebola din Republica Democrată Congo, boala virusului Zika și febra West Nile.

ECDC și-a definitivat metodologia (inclusiv un set de șabloane reproiectate) de evaluare rapidă a riscurilor. Noua metodologie simplifică procesul, facilitează identificarea de experți externi și asigură implicarea statelor membre. Statele membre pot contribui acum la evaluările rapide ale riscurilor într-un stadiu incipient, prin intermediul sistemului de stocare și gestionare a recomandărilor științifice (SARMS) al Centrului.

Consiliere științifică

Formularea de recomandări științifice independente, bazate pe dovezi, solide din punct de vedere metodologic, utile și prompte este una dintre cele mai importante sarcini ale ECDC.

În 2019, Centrul a continuat să lucreze la punerea în aplicare a strategiei sale științifice. ECDC a publicat 219 lucrări științifice, inclusiv 58 de rapoarte tehnice/documente de orientare (publicate în regim propriu) și 89 de articole evaluate *inter pares* (în reviste științifice).

Fiind o agenție finanțată din fonduri publice, ECDC se asigură că cea mai mare parte a produselor sale științifice sunt disponibile gratuit, atât pe site-ul său, cât și pe site-urile revistelor științifice. În 2019, 82 % din publicațiile ECDC apărute în reviste cu referențe de specialitate au putut fi accesate liber.

Instrumentul ECDC actualizat IRIS 2.0 pentru prioritizarea produselor științifice a fost aplicat cu succes în vederea evaluării strategiei ECDC pentru perioada 2021–2027. IRIS oferă recomandări cu privire la direcția strategică a activităților Centrului și propune activități care ar putea fi extinse sau reduse.

De asemenea, ECDC a publicat un ghid metodologic privind gestionarea eterogenității atunci când se pun în comun date din sisteme de supraveghere diferite.

Microbiologie

În 2019, ECDC a efectuat o evaluare a capacităților laboratoarelor de microbiologie pentru supravegherea națională și la nivelul UE a bolilor transmisibile, pe baza celor mai recente date disponibile (2018). Sistemul UE de monitorizare a capacității de laborator, denumit pe scurt EULabCap, se bazează pe un set de 60 de indicatori agreeți. Au participat toate țările UE/SEE. Continuă să se îmbunătățească indicele EULabCap, care exprimă capacitatea laboratoarelor de microbiologie pentru sănătate publică din statele membre. Scorul mediu al UE a fost de 7,8/10 în 2018 (nivel de capacitate bun spre înalt) și a prezentat o scădere treptată a diferenței de capacitate dintre țări, cu aproximativ o treime comparativ cu 2013. Toate cele 30 de țări au atins în 2018 niveluri de capacitate intermediare sau înalte și mai mult de două treimi dintre acestea dispun de capacități de laborator suficiente pentru o pregătire solidă în domeniul sănătății publice. În general, capacitatea de laborator a UE a crescut în medie cu 15 % în ultimii cinci ani. În ceea ce privește supravegherea rezistenței la antimicrobiene în cazul virusurilor gripale și a agenților patogeni bacterieni cu transmitere prin alimente a fost identificată o performanță suboptimă.

ECDC a efectuat o anchetă în rândul punctelor sale focale pentru microbiologie și supraveghere cu privire la raportarea automată a datelor de laborator către bazele de date naționale pentru supraveghere. Treisprezece state membre utilizează deja un sistem parțial sau complet automatizat de raportare a bolilor. Aceste constatări vor servi drept punct de plecare pentru dezvoltarea unui sistem digital de supraveghere a bolilor transmisibile la nivelul UE.

ECDC a sprijinit Comisia Europeană în punerea în aplicare a Regulamentului european privind dispozitivele medicale pentru diagnostic in vitro și a acordat asistență Agenției Executive pentru Consumatori, Sănătate, Agricultură și Alimente în pregătirea cererilor de propuneri pentru consolidarea capacității laboratoarelor de referință ale UE în ceea ce privește rezistența la antibiotice.

Capabilitățile și capacitățile de laborator din UE prezintă diferențe considerabile. Evaluările externe ale calității efectuate de ECDC oferă feedback concis și ajută la îmbunătățirea calității performanței laboratorului

ECDC și comunitatea europeană în domeniul sănătății publice

Formare în domeniul sănătății publice

Programul de burse al ECDC pregătește epidemiologi (EPIET) și microbiologi (EUPHEM) care să poată interveni în cazul focarelor transfrontaliere și al altor amenințări la adresa sănătății publice. În 2019, au absolvit programul de burse al ECDC și programele asociate EPIET 37 de bursieri (cohorta 2017). La sfârșitul anului erau înscriși 78 de bursieri (41 din cohorta 2018 și 37 din cohorta 2019). Programul, care se derulează în institute și laboratoare de sănătate publică din țările UE/SEE, oferă un curs introductiv, module de instruire și investigații de teren pe teritoriul UE/SEE, dar și în afara acestuia. Coordonatorii științifici și supraveghetorii efectuează vizite la fața locului pentru a se asigura că spațiile de instruire au capacitate suficientă.

În 2019 s-a încheiat o evaluare externă a programului de burse al ECDC, care a concluzionat că scopurile și obiectivele acestuia sunt relevante pentru părțile interesate de la nivel național și de la nivelul UE. Contribuția programului la crearea unei rețele de profesioniști în domeniul sănătății publice, care să poată răspunde în mod eficient și armonizat la amenințările transfrontaliere, a fost considerată deosebit de valoroasă. Evaluarea a constatat, de asemenea, că programul contribuie semnificativ la creșterea capacității în materie de sănătate publică în statele membre. Ruta statelor membre, care este parțial subvenționată de statele membre, a fost considerată o completare relevantă pentru ruta UE principală și o bună modalitate

de a reduce inegalitățile de capacitate între statele membre.

Relații internaționale și sprijin la nivel de țară. ECDC menține o rețea profesională extinsă.

În 2019 ECDC a organizat prima reuniune a punctelor sale focale din centrele internaționale pentru controlul bolilor (CDC) în Africa, Canada, China, Caraibe, Israel, Thailanda și SUA. Participanții la reuniune au creat o rețea de CDC internaționale și au convenit să aibă reuniuni anuale și videoconferințe trimestriale.

ECDC a finalizat un proiect cu durata de doi ani (2017-2019) menit să pregătească autoritățile naționale din țările din Balcanii de Vest și Turcia pentru a participa la sistemele și rețelele ECDC. Proiectul ECDC-IPA5, implementat cu asistență financiară din partea Direcției Generale Vecinătate și Negocieri privind Extinderea în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare, a contribuit la consolidarea capacităților naționale de supraveghere, microbiologie a sănătății publice și pregătire.

În februarie, ECDC și EFSA au organizat la Belgrad, în Serbia, un atelier regional privind abordarea de tip „O singură sănătate” împotriva rezistenței la antimicrobiene. Au participat peste 40 de experți din sectorul sănătății umane și al sănătății animale.

Stânga: Participanții la programul de burse al ECDC se strâng pentru o fotografie de grup

Comunicarea în domeniul sănătății publice

Multe din activitățile noastre de comunicare se adresează comunității europene din domeniul sănătății publice, în special experților, oamenilor de știință și jurnaliștilor care lucrează în acest domeniu.

În 2019, ECDC a publicat 219 publicații științifice, inclusiv evaluări rapide ale riscurilor și rapoarte de supraveghere periodice. Buletinul informativ al publicațiilor a avut 4 217 abonați în 2019, cu 488 mai mulți decât în anul precedent. ECDC publică din ce în ce mai des date, grafice, hărți și infografice ca materiale descărcabile, fără drepturi de autor, pentru ca partenerii și părțile

interesate să poată refolosi conținutul ECDC. Contul instituțional de Twitter al ECDC (@ECDC_EU) a înregistrat 4 738 de urmăritori noi, o creștere de 19 %. ECDC are acum aproape 30 000 de urmăritori pe Twitter. Toate conturile ECDC de pe platformele de comunicare socială sunt verificate ca sursă de încredere, ceea ce le întărește credibilitatea.

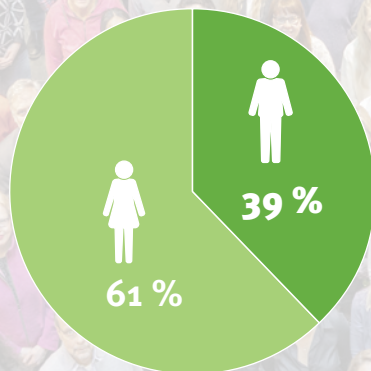
O analiză a presei pentru anul 2019 arată că în UE s-au publicat 7 973 (față de 10 047 în 2018) de extrase de presă care menționau ECDC (atât tipărite, cât și online, cu excepția platformelor de comunicare socială), în scădere cu 20 %. Cele mai populare subiecte menționate în cadrul știrilor au fost vaccinurile și imunizarea, rujeola, rezistența la antimicrobiene și consumul de antibiotice, gripa sezonieră și gripa aviară, tuberculoza, infecțiile cu transmitere sexuală, HIV și hepatita.

Jos: Reuniune intersectorială pentru noul portal dedicat vaccinării

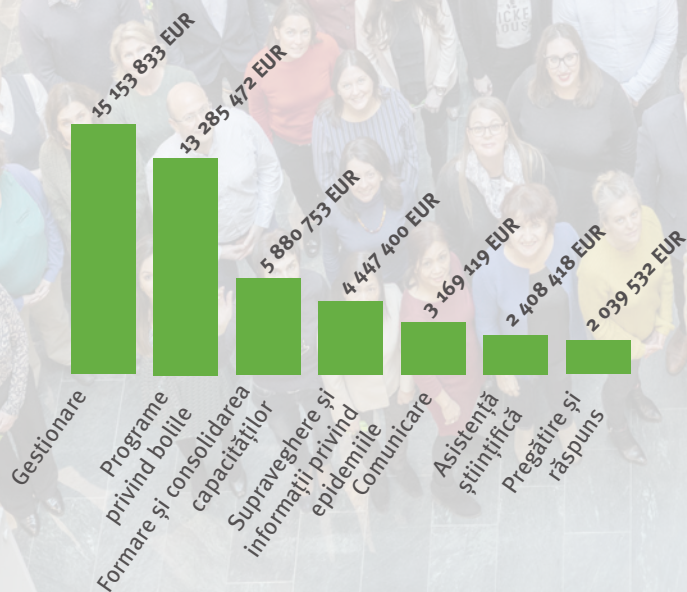

ECDC în cifre

Echilibru de gen la nivelul ECDC

Bugetul pe 2019

Personal ECDC în funcție de țara de origine

La 31 decembrie 2019, ECDC avea în total 268 de membri de personal statutar.

**Centrul European de Prevenire
și Control al Bolilor (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Suedia

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00
Fax +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

O agenție a Uniunii Europene
www.europa.eu

Abonați-vă la publicațiile noastre
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Contactați-ne
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Urmăriți-ne pe Twitter
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Dați Like paginii noastre de Facebook
www.facebook.com/ECDC.EU

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene